

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

2. Quid ea de re docuerit B. Ignatius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

CAPVT II.

Quid eadem de re docuerit B. Ignatius.

HOc proprium amoris esse solet, maximè quando ardentior in partem vnam incubuerit, vt suos impetus premere, de quæ re amata silere non possit: erumpit, inardescit, in laudes amata rei facundus effunditur, nusquam in elocutione felicior, in accurata perquisitione subtilior. Multa quidem ad Religiosæ vitæ perfectionem conducentia, præclare admodum explanata nobis tradidit B. Ignatius, nullam tamen aliam rem singularem, dilucidius & gratius quàm hanc, quàm orationem, & obedientiam, nobis ab eo commendatam esse credo: id quæ ex illo amore profluxit, qui tantus in eius animo, ad perferenda in honorem Dei plurima vigeat: cumque nihil eo melius in rebus humanis cerneret, id quod credebat, quod Deo docente optimum didicerat, filiorum suorum cordibus commendatum præ cæteris insculptum quæ cupiebat.

Sic enim interrogatus aliquando à suorum nonnemine Sacerdote, Quamnam foret ad perfectionem compendiosissima via? protinus quod animo gerebat, ad quod suos contendere volebat, expressit: Hæc est, inquit, Si multa aduersa magna quæ pro Christi amore patiare. pete hanc gratiam à Deo: cui Dominus hoc donat, multum donat: vnòque hoc beneficio, multa & magna eius continentur beneficia. Ita Ignatius: cuius è verbis, quantam nostram aduersa declinantium, ignauiam aut cæcitatem animaduertimus, qui perfectionis compendia, Dei & Domini nostri summa beneficia, vano pauore delusi, vel natiua mollitudine fracti, recusamus! Sed horum nondum locus est, doctrinam prius persequamur.

Vult omnino vt quicumque Societati ab ipso instituta nomina dare cupiunt, ad hunc perfectionis gradum adspirent, ad eum quæ vt pertingant varijs interrogatis, experimentis, monitis iuuentur; orationes, exercitia varia, exercitatio in rebus humilibus, abiectis, & sensui contrarijs, reprehensiones & monita, vigilantia & artes multiplices per Superiores adhibeantur. Et quoniam vidit hanc tam absolutam rerum omnium humanarum aspernationem, nisi eius à primis inijs iacta sint in molliore solo semina, non eam esse, quæ durato cortici, infitionis genere molliore, inoculari queat: voluit vt Societatis Superiores animum aduerterent, quod prima tironum noualia ista illico semente complerentur, quam deinceps fouerent, excolerent, fecunda quæ tandem fruge coronarent. Atque vtinam, fratres mei dilectissimi (vobis enim potissimè hæc nostra scriptiuncula loquitur) vtinam, dum etiamnum in

Reli-

Religione tenelli estis, in hanc partem illud omne quidquid vobis inest viuidi ac vegeti inflectatis, vt quidquid mundi huius est, quidquid opinionis, laudis, reprehensionis alienæ, quidquid vestri sensus, contemnatis; cruce, aduersaria impugnatione, improbatione gestorum, humilitate, omnisq; generis contemtu gaudeatis, vosq; ipsos aliqua saltem ista, gestandæ atque participandæ Domini nostri Iesu Christi crucis conformatione beatos putetis. His animis, hac sanctæ inchoationis firmitate prouecti, si adolescitis, & in sancto vitæ proposito quasi indurescitis, prona erunt ad omnem perfectionem omnia, reliquoq; decurrendæ vitæ stadio, iucundissimæ tranquillitatis pace perfruemini. Sed ad B. Ignatij doctrinam, vnde me vester abduxit amor, reuertendum est.

Vult igitur vt quicumque in Societatem Iesu cooptari desiderant, eo sint animo, vt mente & proposito, integrè sæculo renunciarint, Deiq; seruitio se omnino mancipare in Religione statuerint. adeò nihil probat imperfectum, aut sæculum & libertatem respectans. enimvero ingentibus animis opus est, vt ad arduum Euangelicorum consiliorum verticem, nitendo possis ascendere: si remisso, & ad montis adspæctum anhelante spiritu accedis, numquam profectò superato iugo ad perfectionis excelsa pertinges. Quare cum de vita in melius emutanda præcepta tradit: *Hoc vnusquisque, inquit, persuasum habeat, tantum se in spiritualibus studiis promoturum esse, quantum ab amore sui ipsius, & commodi proprii affectione sese abstraxerit.* Cum autem ad meditando Christi Domini nostri vitam aggreditur, ecce tibi statim, vtut scopum, quod meditationis dirigantur affectus, præfigit his verbis; *Iudicandum erit, quidam qui se obsequijs Iesu Christi duxerint mancipandos, non seipos tantum ad laborum tolerantiam, verum etiam ad maiora & præclariora quedam munera oblaturi sunt, expugnata carnis, sensuum, amorisq; proprii & mundani rebellionem.* Vnde respondebit vnusquisque, — *Me tibi penitus offero, meaq; omnia tua, ô Rex supreme, ac Domine vniuersorum, subijcio voluntati, — hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum decretum attestans, vt quàm possim proximè te sequar & imiter in ferendis iniurijs, & aduersis omnibus, cum vera tum spiritus, tum etiam rerum paupertate.* Vbi nolim otiosè prætercurras, quod post laborum ad imitationem Domini nostri maximorum tolerantiam commendatam, maiora quedam & præclariora deposcit, eaq; in sui ipsius & honoris amore deponendo, in iniurijs & contumelijs adeundis reponit, omni labore maius hoc & excelsius iudicans.

In meditatione verò de vexillis, Christum Dominum adducit hortantem ad sectandam paupertatem, deinde ad opprobrii contemtusque desiderium: hominem verò ipsum & eandem exspoliationis rerum omnium gratiam postulantem, & cupientem per abiectionem seu ignominiam, Christum Dominum imitari vicinè. De gradibus humilitatis in suum locum differo. Et quidem hinc habemus quid in commune omnibus, licet tamen præcipuè suis, vir beatus commendauerit. Videamus ea quæ propriè.

Exigit

In con-
templ. regni
Iesu Chri-
sti.

Exigit igitur vt omni cognationis, & facultatum ac rerum amore posito, totum suum amorem, vniuersamque spem in Creatorem omnium transferant, exerceanturque ijs experimentis, ac officijs humilibus & abiectis, quibus, vt loquitur, magis se demittant & humiliant, ac eo veluti argumento demonstrant, se prorsus ab hoc saeculo, eiusque p̄p̄is ac vanitate recedere: vt omnino suo Creatori ac Domino pro ipsorum salute crucifixi seruiant. Mirum est, quàm in huius rei commendatione frequentanda sit creber: insperata huiusmodi ratiocinationibus propè singula sunt Beati Patris pagellæ. infinitum foret sigillatim minutiora consecrari, vnum locum se ligam quem præterire est nefas, & ingentem animi sancti ardorem indicat. Diligenter, inquit, animaduertant oportet, (magnificiando, summiq; momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quanto opere iuuat ac conferat, ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte, abhorere ab omnibus quæ mundus amat & amplectitur, & admittere, & concupiscere totis viribus, quidquid Christus D.N. amauit & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea quæ mundi sunt sequuntur, diligunt & querunt magna cum diligentia, honores, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet; sic qui procedunt in spiritu, & seruid Christum D.N. sequuntur, amant, & ardent exoptant quæ ijs omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus Domini sui pro ipsius amore ac reuerentia, ad eò vt, si sine offensione vlla diuina maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari, (nulla tamen ad id per eos data occasione) eò quòd exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum nostrum Iesum Christum, eiusque vestibus & insignibus indui, quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritalem induit, nobisque exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via quæ ducit homines ad vitam, velimus.

Igitur interrogentur, ij scilicet qui ad Societatem accedunt, quosque iam eiusdem spiritus odore imbutos optat, an eiusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectionem animarum suarum tam fructuosa in se sentiant.

Quòd si quis propter humanam nostram debilitatem & miseriam, in se, huiusmodi tam inflammata in Domino desideria, non sentiret, interrogetur, an certe desiderium in se sentiat, huiusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimirum, huiusmodi tam sancta desideria animo concipere: quo melius ad eorum effectum perueniatur, interrogetur, an decreuerit, paratusque sit huiusmodi iniurias, illusiones & opprobria, in Christi insignibus inclusa, & alia quæuis quæ ei inferrentur, siue per quemuis ex domo, vel Societate, (in qua obedire, & humiliari, ac eternam beatitudinem consequi exoptat) siue extraneam, per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere, & patienter cum Dei gratia ferre.

Vt melius ad hunc perfectionis gradum, in spiritali vita tam pretiosum perueniatur, eius maius ac impensius studium sit, querere in Domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

En quanto rationum & verborum pondere detonans sanctum hunc animi sensum commendat. Diligenter animaduerti, magni fieri, summi momenti, idque in conspectu Dei existimari, magno opere conferre ad vitæ spiritualis profectum, salutaria, fructuosa esse hæc desideria, pretiosum perfectionis gradum, assermat sapiens virtutis æstimator Ignatius. Hunc verò gradum, istiusmodi limite, definit, an expandit: vt omnino, & non ex parte, abhorreas ab omnibus quæ mundus amat & amplectitur. Hoc verò quantum est: quàm multa, seu corpori & commodis, seu cognationi & amicis, seu honori & famæ nostræ, seu voluntati & iudicio proprio, seu illi quæ à natura nobis insita est propensione blandiuntur, ad quæ nostro impetu toti ferremur: & ab his, planè omnibus, non ex parte, sed prorsus, omnino, non tantùm vt abstineamus, sed vt abhorreamus exoptat. ò animum ab omni rerum procreatorum amore segregatum! At quàm affert huius suæ desiderationis causam? cui nemo sapiens abnuat, Sapientiam nempe Dei Patris: quid enim iustius, quàm, si mundo, vano, mendaci, fallaci quæ, in perniciem suam homines mundani tantopere credunt, vt honores, famam, magni nominis existimationem, omni arte & labore quærant: ita qui procedunt in spiritu, qui serò Christum Dominum sequuntur, Creatori quæ ac Domino suo, qui via, veritas & vita est, assimilari, ac eum imitari exoptant, ad maiorem profectum suum, & ex eiusdem Domini exemplo, ament ac ardentè exoptent, quæ mundi suasionibus omnino contraria sunt: Sed quæ sunt illa? eruatne ignominia, contumelia, falsa in nos testimonia, stultitiæ & imperitiæ de nobis opinio concepta, iniuriæ, calumniæ, crimina conficta, inimicitia & odia, sic vt peripsa & anathema omnibus esse videamur: Dura ista sunt nomina, & vel auditione inferentia timorem: quare prudenter ab eis abstinere, & lenius ea compellare possumus. Quæ ergo mundo contraria, tanta quæ auiditate quærenda sunt: hæc ait amabilissimi, sapientissimi, potentissimi Domini nostri Iesu Christi vestes esse & insignia, quas ipse Creator noster, nullo suo, magno nostro bono, nemine nisi nostri amore cogente induit, ad maiorem profectum nostrum spiritualem, vt quæ nos præeuntis exemplo allecti, eum, adspirante diuina gratia, quàm proximè sequi niteremur. Hoc verò si defæcato mentis oculo purius intuemur, sancto quæ illo Domini nostri amore feruemus, continuo dura ista quæ dicebamus nomina mollescunt, & quædam in illis latens honestatis, amabilitatis, dignitatis forma se prodit, quæ mutata specie mitificè hominem honestat, eumque Dei veste indutum, diuinum nescio quid mente præferre, virtutis excellentissimo in gradu collocatum, pace multa, animique tranquillitate foras emicante splendere facit. ac denique iustissima Dei lege fit, vt omnibus ad spectabilis, quem vult sui contemptum haud assequatur, quem non vult honorem, ab omnibus cæcè sibi haberi luceat. adeo nullus verus, nisi ex verè despecto honore, venit honor.

Ita quidem est, ò B. Pater Ignati: si hæc intima mente bibissemas, si spiritu vi-

uentes

uentes mundum odiffemus, planè, tui, & fimilium tui inftar, quidquid fpiritum fouet amaremus, quidquid mundi eft deffeetaremus, horreremus. at quoruf- quisque tanta eft animi celfitate, tam certa propofiti firmitate, vt numquam vlla in te blandiri fibi, iucunda omnia feuei è femper alpernari, refutare, à fe dimo- uere contendat: ò caelestem in terris hominem! effinxifti, tuo fæculo, diuina gra- tia, plures eiuſmodi: & effingis etiamnum: à quibus quoniam ego me quàm ma- ximè difficiliter agnofco, da faltem, fanete Pater, vt eos amando fufpicere non definam, & in infimo faltem quem poluifti gradu confidens, à te non prorfus au- uellat. Infirmus tibi, magna omnia exigenti, & ſublatus euolanti erat, mihi verò vix terram ipſam perreptanti, non exiguum videtur eminere, & pro magno ha- buero, fi vel in illo dignè confiliterè, omnesque eius numeros perfeetè valeam explere.

Hunc verò gradum infimum, à quo neminem difcedere vult, ita conſtituit, vt qui in illo grefſum figit, optet tantæ iſtius, quantam diximus, perfeetionis, deſi- deria faneta mente concipere: prætereaque animùm gerat comparatum, ad in- iurias, illuſiones, opprobria, Chriſti inſignibus incluſa, & perferenda alia quæ- uis, quæ domi foritue à quocumque illi inferrentur, nemini que malum, ſed potiùs bonum pro malo reddendo, ea omnia æquo animo admittat, & cum Dei gratia patienter ferat. Hæc ſi perpendimus attentius, ſi fratres mei, quis animi ſen- ſus nobiſſe debet? in ijs omnibus qui Societati Ieſu inſcribuntur, tantam in perferendo fortitudinem, in eos qui mala inferunt æquanimitatem & benefi- centiam poſtulat. quàm igitur procul iniuriarum memoriam, zelum, contenti- onem, laudis appetentiam, & quidquid caritatis nitorem infulcat, exulare vo- luit? quàm voluit, ſincero omnes animo, perfeetionis amore concitante, id à Superioribus quàm maximè experere, vt quibuſcumque mortificationibus, ex- ercitationibus plurimis, duris & ſeueris imperijs, ſummum illud, quod in ſui- ipſius & omnium rerum contemtionem & Chriſti Domini imitatione ſitum eſt, perfeetionis culmen acquirant. O fratres mei, ſi hæc deſideriorum noſtrorum eſſet ſumma, quantus eſſet omnis obedientiæ fructus, quanta ſinceritas, quàm nullus ſuſpicioni, nullus animorum alienationi locus, quàm nulla iuſſio dura videretur, quàm arcto amoris amplexu omnia, velur ad perfeetionem condu- centia foueremus! Credite mihi, nihil eſt quod tot imperfectionibus, tamque faſtidioſa vitam Religioſam amaritie inſiciat, quàm ſi imperia Præſidii ex ali- quo ſiniſteriore in ſe animo profecta, ſibi Religioſus ipſe perſuadeat. Potentiſſima hæc eſt, mali dæmonis, & improbiſſima machina: hoc venenum aure credula qui bibit, mirum, & ſolius Dei dextera, ſi vniquam perſanari queat. Fu- giamus ergo, & quanto longius poſſumus, hoc virus tam deteſtabile fugiamus. Et quomodo fugiemus cautiùs, quàm ſi meminerimus, & ad id veniſſe nos vt dura ſectemur, & Superioribus ex officio id incumbere, vt ſuſum deorſum que ſuos verſando eos volentes, nolentes, ad fanetiora & perfeetiora promoueant?

Ad perfectionis, ac ut ita dicam promotionis scholam venisti frater, quid queris si ad altiora & perfectiora tuus te promouet Magister, si languentem instigat, tardantem incitat, cessantem stimulat: ne tuo muneri desis, quod sui muneris est præstat.

Quòd si vos etiam, tenellorum horum germinum formatores, meis aude-rem verbis compellare: obtestarer sanè, ut in id vel maximè incumberetis, ut qui vestræ curæ commissi sunt Nouitij, existimationis suæ curam ponant, viles haberi optent, falsis de se delationibus, iniurijs, contumelijs, nihil de tranquillitate mentis amittant, cedant omnibus, nulli præferri velint, numquam de Superioris animo ex iussione diiudicent, cupiant quouis modo regi, & ad victoriam de suis cupiditatibus referendam iuuari. Hæc illis si non instillatis, nec eis, nec vobis, nec Societati consulitis. Incommoda possem enarrare, vos ipsi sapientius peruidetis. Uiget quæ ad hoc ipsum, grauissima B. Ignatij vox: *Nostrum autem erit, inquit, in eisdem, maiore scilicet sui abnegatione, & continua in rebus omnibus mortificatione, iuxta gratiam, quam Dominus nobis conferre, ad suam maiorem laudem & gloriam dignabitur, eum iuuare.* Ita ergo decernit, vestrum est eos iulare, id quæ iuxta gratiam à Deo datam, hoc est leridò, constanter, perseueranter, non eos sibi relinquere, & otiosa pace contentos cessare, sed yrgendo, instando, & rationes aptas prudenter admouendo, perfectionis Religiosæ imaginem perfectius effingere. Ecce huiusce rei rationem seuerè aliquando, diuino in iudicio, reposcet Ignatius: quid responsuri sitis, videre. Verùm, præfidentior sum, & ut aiunt, sus Mineruam; ignoscite ad fratres meos redeo, quorum amor & perfectioni commendanda, hæc mihi digressio irrepfit.

Quid illis igitur, quid eis omnibus qui nondum tanto crucis amplexandæ amore feruent, commendat Ignatius? verbis quidem pauca, at rebus & sensu quàm plurima: nempe; ut eò perueniatur, *maius ac impensius studium sit, querere in Domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus quo ad poterit mortificationem.* Quæ verba, & suo æstimanda pondere, & prudenti moderatione seruanda sunt. Cùm enim B. Pater de illis ageret, quibus nondum Christi Domini crux, illa quæ in speciem horrida militiæ vexilla dulcescerent, ad hoc tamen perfectionis prouehi optarent; hanc illis demonstrat viam, ut magno animo, manu operi admota, ignatiæque torpore discusso, abnegationem sui, mortificationemque complectantur: probè sciens exercitatione leniti molestiam, diuinæque consolationis dulcedine optabilem reddi solere. Hoc verò ut copiosius detur, naturæque mollities amplius duretur, magnam abnegationem sui, & continuam in rebus omnibus mortificationem exigit; id quæ magno & impensio studio fiat. Quæ sic obseruanda sunt, Primò, ut nemo, se abnegandi, aut mortificandi, vllam legitimam occasionem animaduersam, timide subterfugiat. Secundo, ut perpetuum, & nulla contraria voluntate interruptum, se abnegandi & mortificandi propositum habeat, & in id diligenter incumbat, ad

imi-

imitationem eorum quæ antea, dum de propria voluntate ageremus, ex Dorotheo sunt relata: id enim verè est esse continuum. Tertio, vt etiam occasionem ita se mortificandi & abnegandi, propenso & incitato studio quærat, non tamen anxie, aut continuato quodam sollicitæ mentis angore, sed, vt dixi, præsentis & sibi inuigilantis animi solerti firmitate, qua & ad naturam vincendam opportunitates acutè præfagiat, & quæritas aut oblatas fortiter arripiat. In hoc verò nisu constanter pergenti, eas B. Patre sic spondente progressionem video esse sperandas, quibus in eum gradum, vt ipse loquitur, in spirituali vita tam preciosum breui possit euadere.

CAPVT III.

De duobus primis humilitatis modis à B. Patre positis.

AD eandem eadem de re B. Ignatij doctrinam pertinent, omninoq; recenseri hoc loco debent, tres illi, quos posuit humilitatis modos, tam plana, liquida, absolutaque methodo, tantaque se celeritate in excelsissima sustolente, vt mihi meritò videar eius admirandæ finem nullum facere posse. Multa multa copiosè, variè, subtiliter & piè de humilitatis gradibus tradidit: at, nisi huius me Beati viri fallit amor (& quantum videre datur haud fallit) aemo est qui breuius, distinctius, accuratius eos expresserit. Dicerem, præ his ieiuna, confusa, incondita videri multa, quæ tamen non immeritò prædicantur: sed ea laudis exaggeratio displicet, quæ ab alterius imminutione captatur. Magis consulo, maximi facias omnia, nunc autem temporis contende, vt quid B. Ignatius doceat intelligas, & intellecta se ceteris.

Humilitatem ergo eam & describit, & eiusmodi operatione, vel animi affectione definit, qua satis indicat eam spectare se, quæ fita est in voluntate Deo se subiiciendi, diuinæque voluntati, ac Deo ipsi se conformandi.

Iam, ab illo primus humilitatis modus hic ponitur *ad salutem necessarius, vt inuenitur subdã diuina legi obseruanda, vtq; ne mundi quidem totius oblato mihi dominio, vel extremo vite discrimine obiecto, transgrediar ex deliberato mandatum vllum diuinum aut humanum, quod quidem peccati mortalis vinculo nos obliget.* Ita ille, prudenter & necessariò statuens, nullam in eo homine humilitatis esse posse speciem, qui aliquod præceptum diuinum, grauitè vrgens violare audeat. Cùm enim omnis inobedientia, sit eius quæ Superioui exhibenda erat, subiectionis denegatio, quid aliud dici potest, quàm superbiæ rebellantis impudens ostentatio? & verò, quid humilitatis illi homini superesse credendum est, qui Superioui, qui Deo, quam debet voluntatis subiugationem,